

ด่วนที่สุด

ที่ ภก ๐๐๒๓.๔/ว ๕๕๗

ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต
ถนนนริศร ภก ๘๓๐๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ทหารiorการดำเนินการสอบสวนตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒
พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต นายกเทศมนตรีนครภูเก็ต
นายกเทศมนตรีเมืองป่าตอง และนายกเทศมนตรีเมืองกะทู้

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๓๓๑๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓

ด้วยจังหวัดภูเก็ตได้รับแจ้งจาก กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ขอรือการดำเนินการสอบสวนตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒
พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
จำนวน ๒ ประเด็น กล่าวคือ

๑. ประเด็นเมื่อมีกรณีที่เข้าข่ายต้องสอบสวนปรากฏอยู่ก่อนวันที่มีกฎกระทรวงเกี่ยวกับ
หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนบังคับใช้ จะสามารถใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหาร
ท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการ
ผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔ มาเทียบเคียงใช้ในการสอบสวนได้หรือไม่
เนื่องจากกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมายจัดตั้งเทศบาล กฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล
กฎหมายจัดตั้งเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี ที่มีการแก้ไขใหม่ (พ.ศ. ๒๕๖๒) ไม่ได้กำหนดบทเฉพาะกาลไว้
ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า สมควรใช้หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนที่ได้ใช้อยู่ตามกฎหมายเดิม
ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แก้ไขใหม่ (พ.ศ. ๒๕๖๒) แต่ละรูปแบบ
มีผลใช้บังคับ ซึ่งได้แก่ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น
ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษา
ผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔ มาเทียบเคียงใช้บังคับ เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนไปพลางก่อน
แต่ต้องปฏิบัติตามระยะเวลาตามที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้มีการแก้ไขใหม่กำหนดไว้

๒. ประเด็นกรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้มีความเห็นในเรื่องเสรีจที่
๑๐๘๘/๒๕๕๘ ให้ความเห็นว่ ในกรณีที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วด้วยเหตุอื่น
การสอบสวนหรือดำเนินการเพื่อจะสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไม่อาจกระทำได้ เว้นแต่การสั่งให้ออกนั้น จะมีผลทำ
ให้บุคคลนั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งอื่นใดต่อไป และศาลปกครองสูงสุด ได้มี
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๘/๒๕๖๒ โดยได้วินิจฉัยประเด็นดังกล่าวไว้ว่า หากผู้บริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้ดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว หลังจากที่ได้มีการกระทำหรือ
ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการไม่ชอบ
ด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล
หรือแก่ราชการ ผู้กำกับดูแลย่อมไม่สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งให้พ้นจาก
ตำแหน่งอีกได้ กรณีเช่นว่ นี้ จะมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร

/สำนัก...

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาข้อหารื้อดั่งกล่าวข้างต้นแล้ว สรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การดำเนินการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นในระหว่างที่กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นที่ต้องออกตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี ๒๕๖๒ ยังไม่มีผลใช้บังคับ ต้องดำเนินการอย่างไร นั้น เห็นว่ากรณีตามข้อหารื้อนี้เป็นเรื่องที่จังหวัดได้หารือมายังกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงมหาดไทยได้มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวแล้ว โดยไม่ปรากฏว่ามีการโต้แย้งความเห็นของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว จึงไม่มีเหตุที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จะพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นนี้

ประเด็นที่สอง กรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสรีจที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘ และภายหลังศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๙/๒๕๖๒ ที่แตกต่างกัน กระทรวงมหาดไทยจะมีแนวทางในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างไรนั้น เห็นว่าความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสรีจที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘ และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๙/๒๕๖๒ เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ บัดนี้ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการแก้ไขข้อขัดข้องในเรื่องดังกล่าวแล้วทุกฉบับ โดยกำหนดให้สามารถดำเนินการสอบสวนเพื่อสั่งให้พ้นจากตำแหน่งได้ แม้ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตายหรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปีดังเช่นที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๓/๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีจึงไม่มีประเด็นปัญหาที่ต้องวินิจฉัยอีก

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิเชษฐ์ ปาณะพงศ์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบ และเรื่องร้องทุกข์
โทร./โทรสาร ๐-๗๖๒๑-๓๖๓๒, ๐-๗๖๒๑-๑๐๓๕ ต่อ ๑๐๘

กลุ่มงาน/ฝ่าย บท มฐ
 สส กม กก
 ลงชื่อ .....
 วันที่ .....

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด .....
 รับที่ .....
 วันที่ .....
 เวลา .....

ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๕๓๑๒

กระทรวงมหาดไทย
 ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ทารือการดำเนินการสอบสวนตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๔/๑๓๑ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรือการดำเนินการสอบสวนตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒ ประเด็น กล่าวคือ

๑. ประเด็นเมื่อมีกรณีที่เข้าข่ายต้องสอบสวนปรากฏอยู่ก่อนวันที่มีกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนบังคับใช้ จะสามารถใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ มาเทียบเคียงใช้ในการสอบสวนได้หรือไม่ เนื่องจากกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมายจัดตั้งเทศบาล กฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายจัดตั้งเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี ที่มีการแก้ไขใหม่ (พ.ศ. ๒๕๖๒) ไม่ได้กำหนดบทเฉพาะกาลไว้ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า สมควรใช้หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนที่ได้ใช้อยู่ตามกฎหมายเดิม ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แก้ไขใหม่ (พ.ศ. ๒๕๖๒) แต่รูปแบบมีผลใช้บังคับ ซึ่งได้แก่ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ มาเทียบเคียงใช้บังคับ เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนไปพลางก่อน แต่ต้องปฏิบัติตามระยะเวลาตามที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้มีการแก้ไขใหม่กำหนดไว้

๒. ประเด็นกรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้มีความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘ ให้ความเห็นเห็นว่า ในกรณีที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วด้วยเหตุอื่น การสอบสวนหรือดำเนินการเพื่อจะสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไม่อาจกระทำได้ เว้นแต่การสั่งให้ออกนั้น จะมีผลทำให้บุคคลนั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งอื่นใดต่อไป และศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๔/๒๕๖๒ โดยได้วินิจฉัยประเด็นดังกล่าวไว้ว่า หากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้ดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว หลังจากที่ได้มีการกระทำหรือปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง

/หรือแก่...

หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ผู้กำกับดูแลย่อมไม่สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
สั่งให้พ้นจากตำแหน่งอีกได้ กรณีเช่นว่านี้ จะมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร

กระทรวงมหาดไทยขอเรียนว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาข้อหาหรือ
ดังกล่าวข้างต้นแล้ว สรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การดำเนินการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นในระหว่างที่กฎกระทรวงกำหนด
หลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นที่ต้องออกตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี ๒๕๖๒ ยังไม่มีผลใช้บังคับ ต้องดำเนินการอย่างไร นั้น เห็นว่า
กรณีตามข้อหาเรื่องนี้เป็นเรื่องที่จังหวัดได้หาหรือมายังกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงมหาดไทยได้มีความเห็น
ในเรื่องดังกล่าวแล้ว โดยไม่ปรากฏว่ามีการโต้แย้งความเห็นของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว จึงไม่มีเหตุ
ที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จะพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นนี้

ประเด็นที่สอง กรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่
๑๐๘๑/๒๕๕๘ และภายหลังศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่
อ. ๘๙/๒๕๖๒ ที่แตกต่างกัน กระทรวงมหาดไทยจะมีแนวทางในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างไร นั้น
เห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘ และคำพิพากษา
ศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๙/๒๕๖๒ เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติ
เทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ บัดนี้ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการ
แก้ไขข้อขัดข้องในเรื่องดังกล่าวแล้วทุกฉบับ โดยกำหนดให้สามารถดำเนินการสอบสวนเพื่อสั่ง
ให้พ้นจากตำแหน่งได้ แม้ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย
หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปีดังเช่นที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๓/๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
เทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีจึงไม่มี
ประเด็นปัญหาที่ต้องวินิจฉัยอีก

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๑

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๙๐๓๖

ผู้ประสานงาน นางสาวสุนทรรัตน์ ศรีวรรณ

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นที่แก้ไขเพิ่มเติม

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๕/๐๑๐๔๗ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับเรื่อง ทารือจากจังหวัดต่าง ๆ กรณีที่มีการกล่าวหา หรือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้แจ้งมติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ในเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาสำนวนการไต่สวน ข้อเท็จจริงข้อร้องเรียนแล้วมีมติชี้มูลการกระทำความผิดของผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรณีที่สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบสืบสวนข้อร้องเรียนแล้วเห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่นได้ปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ใช้ความระมัดระวัง ทำให้ทางราชการเสียหาย และได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้ผู้มีอำนาจกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ กรณีที่ละเลย ไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยเป็นการกล่าวหาหรือชี้มูลการกระทำความผิด ของผู้บริหารท้องถิ่นภายหลังจากที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แก้ไข เพิ่มเติม ได้แก่ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติ เทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับแล้ว ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอในฐานะผู้มีอำนาจสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว ได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจสอบสวนดำเนินการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นโดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวน จึงได้หารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แก้ไขเพิ่มเติม ในปี ๒๕๖๒ กำหนดให้การสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนด ในกฎกระทรวง แต่โดยที่ในขณะนี้ยังไม่มีกฎกระทรวงในเรื่องดังกล่าวบังคับใช้ จึงมีประเด็นปัญหาว่า เมื่อมีกรณีที่เข้าข่ายต้องสอบสวนปรากฏอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการ สอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นมีผลบังคับใช้ จะสามารถใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวน ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภา ท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔ มาเทียบเคียงใช้ ในการสอบสวนได้หรือไม่ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมาย

ว่าด้วยการจัดตั้งเทศบาล กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งเมืองพัทยา ที่มีการแก้ไขใหม่เมื่อปี ๒๕๖๒ ไม่ได้กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการไว้ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า สมควรใช้หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนที่ใช้อยู่ตามกฎหมายเดิมซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบที่แก้ไขใหม่มีผลใช้บังคับ ซึ่งได้แก่ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขาธิการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔ มาเทียบเคียงใช้บังคับเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนไปพลางก่อนแต่ต้องปฏิบัติตามระยะเวลาตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แก้ไขใหม่กำหนดไว้

๒. กรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้มีความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘ สรุปได้ว่า ในกรณีที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วด้วยเหตุอื่น การสอบสวนหรือดำเนินการเพื่อจะสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไม่อาจกระทำได้ เว้นแต่การสั่งให้ออกนั้นจะมีผลทำให้บุคคลนั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งอื่นใดต่อไป และศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๙/๒๕๖๒ โดยได้วินิจฉัยประเด็นดังกล่าวไว้ว่า หากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้ดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว หลังจากที่ได้มีการกระทำหรือปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่เทศบาลหรือแก่ราชการ ผู้กำกับดูแลย่อมไม่สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งให้พ้นจากตำแหน่งอีกได้ กรณีเช่นว่านี้จะมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร

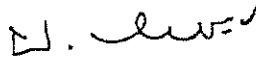
เนื่องจากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นยังมีได้มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือประเด็นปัญหาดังกล่าวเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การดำเนินการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นในระหว่างที่กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นที่ต้องออกตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี ๒๕๖๒ ยังไม่มีผลใช้บังคับ ต้องดำเนินการอย่างไร นั้น เห็นว่า กรณีตามข้อหารือนี้เป็นเรื่องที่จังหวัดได้หารือมายังกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงมหาดไทย ได้มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวแล้ว โดยไม่ปรากฏว่ามีการโต้แย้งความเห็นของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว จึงไม่มีเหตุที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จะพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นนี้

ประเด็นที่สอง กรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘ และภายหลังศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๙/๒๕๖๒ ที่แตกต่างกันไป กระทรวงมหาดไทยจะมีแนวทางในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างไร นั้น เห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่

๑๐๘๑/๒๕๕๘^๑ และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๘/๒๕๖๒ เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ บัดนี้ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการแก้ไขข้อขัดข้องในเรื่องดังกล่าวแล้วทุกฉบับ โดยกำหนดให้สามารถดำเนินการสอบสวนเพื่อสั่งให้พ้นจากตำแหน่งได้แม้ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ดังเช่นที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๓/๑ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔)ฯ กรณีจึงไม่มีประเด็นปัญหาที่ต้องวินิจฉัยอีก

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๓

“บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ลับด่วนมาก ที่ นร ๐๘๐๔/๒๓๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๗๓/๑ เมื่อผลการสอบสวนตามมาตรา ๗๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกสอบสวน ถ้าเป็นการดำเนินการสอบสวนของนายอำเภอ ให้นายอำเภอรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง ถ้าเป็นการดำเนินการสอบสวนของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี โดยในคำสั่งดังกล่าวให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่ง แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับค่าตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีคำสั่งนั้นถ้าในขณะที่มีคำสั่งดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และให้ถือว่าวันที่สั่งให้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน